

امەرىكانىڭ ”ادامدىق ۇقىقىنىڭ سوتىشىسى“ بولۇغا قاقسى جوق

□ جۇڭ شىڭ

امەرىكادا ادام الپىساتارلىغىنىڭ قاراڭغى تۇنەك تارىخى عانا مەمس، ادام الپىساتارلىغىنىڭ ماسقارا رەالدېغى دا جەتپى اسادى. ادام الپىسا- تارلىغىنىڭ سەپسىز كاسپى سالاسنا سالىستىر- عاندا، امەرىكانىڭ ادام الپىساتارلىغىنا سوققى بەرۇ قۇلىشىنى قۇمعا قۇبىغان سۇداي عانا.

امەرىكا مەملەكەتتىك كەڭەسى جۇقتا ايتىل- مىس جىلدىق ”ادام الپىساتارلىغى تۇرالى بايانداما- نى“ جاريالاپ، باسقا مەملەكەتتەرگە جويداقسىز كىنا تاقتى، ورشەلنە جالا جاۋىپ، كۇبە جاقتى، كەرىستىشە، ۇز باسنداعى ادام الپىساتارلىغى ما- سەلسەندەڭى قىسايىسىز ماسقارالقتارىن كورمەس- كە سالپ، ۇز مەملەكەتىن ”بەينەسى ەڭ جاقسى 1- قاتارداعىلار تىزىمىنە“ قوستى. امەرىكا- نىڭ جىل ساپىن ەسكى اۋەنىسنە قايتا باساتىن، وتىرىككە تولى وسىنداي ىنفورماتىسيالاردى قولدان جاساپ، بەتى بۇلك ەتپەستەن ۇزىن جاقسى اتتى، وزگەنى جامان اتتى كورسەتۇگە تىرىساتىن ”بايانداماسىباقىتارى“ ”ادامدىق ۇقىق- تىڭ شام - شىراعىمىن“ دەپ ماردامسىعانداى ”شامىنىڭ تۇبى قاراڭغى“ شىنايى جاعاىدىن وز- گەرتە الپاق مەمس، ونىڭ بۇل قىلغى تەك ادام- دارعا امەرىكانىڭ ادامدىق ۇقىقتى جەلەۋ ەتسپ باسقا ەلدىڭ شكى سىسنە كىلگەكتىن سۇرقا نيەتىن تاغى ُپىر مارتە اشپ كورسەتتى.

امەرىكا بايانداما جاريالاغاندا ”كۇللى دۇنيە جۇزىنە امەرىكالىقتار يىڭلىكتەنىپ، راختان كورپى وتىرعان حاۋىپسىزدىكتى، كۇلدەنۇدى جانە قۇندى- لىقتى جەتكىزۇگە كۇش سالامىز“ دەپ جىار سالىدى، بەتى بۇلك ەتپىي بوسكىن بۇل ُمسوز- دىڭ ۇز ابرويىن ۇزى توڭۇ كەندىڭدى داۋسىز. ۇزىن ترعاسى 600 بەتتىن اساتىن باياندامادا، امەرىكانىڭ ۇز باسنداعى ماسەلەلەر تۇرالى جارتى بەتكە جەتپەيتىن كولەمەىن سىيپاي قامشلاپ وتە شىغۇى تالاعاشى ۇمىشتاقىق سىندى ەسكى دەرتىن كورسەتىپ بەردى — امەرىكادا ادام الپىساتارلىغىنىڭ قاراڭغى تارىخى عانا مەمس، ادام الپىساتارلىغىنىڭ ماسقارا رەالدېغى دا جەتپى اسادى. امەرىكانىڭ ”ادامدىق ۇقىقتىڭ اقلگوي اتاسى“ جانە ”ادامدىق ۇقىقتىڭ سوتىش- سى“ بولۇعا ەش قاقسى جوق.

امەرىكانىڭ شاڭغىراق كوتەرۇى قان توگىسى پەن قاتىگەزىدىك جايالاعان قۇل ساۋداسمەن تىكە بايلانىستى، بۇل زۇلىم تارىختى ەشقاشان دا اقتاپ الۇ مۇمكىن مەمس. اتلانت مۇحيت اسقان قۇل ساۋداسى تارىختاعى كولەمى ەڭ ۇلكەن، ادامدار- دى اللس قاشققا اۋۇعا ماجبۇرلەۋ بولسپ تابىلا- دى. 1619 - جىلى ەستەلىككە النعان العاشقى توپتا- عى افريكالىق قارا ناسىلدىلەر سولتۇستىك امەرىكا- داعى جەيىستاۋىغا تاسىپ اكەلىندى، بۇل قارا نا- سىلدىلەردىڭ وسىناۋ ”جاڭا قۇرلىقتا“ قۇلدىققا باسى بايالىغان قاندى تارىجىنىڭ بەتىن اشتى.

”اتلانت مۇحيت اسقان قۇل ساۋداسى دەرەكتەر قويپاسىنىڭ“ ساناعى بويىنشا 1514 - جىلدان 1866 - جىلدار ارالىغىندا، جىىنى 12 مىلليون 500 مىڭنان استام افريكالىق ”جاڭا قۇرلىقتا“ ساتىپ اپارىلغان، بۇل، جولدا ۇلپى قالغان قىرۇار ادامدى قامتىماي- دى. امەرىكا 1776 - جىلى تاۋەلسىزدىك العان تۇستا، قۇل ۇستاۋ باياعىشىنا زاڭدى سەپتەلىن- دى، جورج ۋاشىنگىتون، نوماس جەففەرسون قا- تارلىلاردىڭ بارلىغى قۇل يەلەرى ەدى. ُمتپىتى، 1865 - جىلى امەرىكا قۇلدىق ُتۇزىمدى كۇشنىن قالىدراتىندىمىن جاريالاغاننان كەيىن دە، وڭ- تۇستىكتەڭى ُپىرتالاي شتاتتار قارا ناسىلدىلەرگە باعىتتالغان ُپىرسىپرا ناسىلدىك وقشاۋلاۋ نەمە- سە باسقا دا كەمسىتۇ ساياساتتارى بار زاڭدار جاريالاعان بولاتىن. كۇنى بۇگىنگە دەيىن امەرىكا- دا جۇپەلى تۇردە ناسىلدىك كەمسىتۇ ُومىر ُسۇ- رىپ وتىر، بۇل امەرىكا قوعامىنىڭ جىك - جىككە ايرىلۇىنا ايارىپ سوققان تەرەڭ سەبەپتەردىڭ ُپىرى سانالدى.

امەرىكا باسقا ەلدەرگە قوجادىغانعا قۇمار، ُپىراق، ادام الپىساتارلىغى، زورلىقپەن ەڭبەككە سالۇ جايتتەرىن ۇز ەلىنىڭ كەز كەلگەن جەرىنەن كەزدەستىرۇگە بولادى. امەرىكاداعى بەيى - ساۋ- دالىق ۇيمى ”نەمىرقازىق جوسپارىنىڭ“ ساناعىنا نەگىزدەلگەندە، 2007 - جىلدىڭ سوڭىنان 2019 - جىلدىڭ سوڭىنا دەيىن، امەرىكانىڭ ”ادام الپىسا- تارلىغى جونىندەڭى مەملەكەتتىك سىتتىق لەنياعا“ مالىدەلگەن دەلۇلار جىيىنى 63380گە، بۇلاردىڭ شىندە 2019 - جىلى مالىدەلگەن ادام الپىساتارلى- ەى دەلوسى 151500كە جەتپى، 22326 جابىرلەنۇش- نى شارپىعان. وتكەن 5 جىلدا امەرىكانىڭ 50 شتاتى مەن ۋاشىنگىتون كولۇمبيا ەرەكشە رايونى- نىڭ بارلىغىندا زورلىقپەن ەڭبەككە سالۇ جانە ادام الپىساتارلىغى دەلوسى مالىدەلگەن. اتالغان ۇيمى- نىڭ ُسوزى بويىنشا: ”بۇل ساندى مالىمەتتەر ادامدى تۇرشىكتىرگەنمەن، ولار ناقتى جاعايدىڭ ماردىمىسىز ُپىر بولگى عانا بولۇى مۇمكىن“. امەرىكاداعى كەيىىر علميى قۇرلىمداردىڭ ساناعى بويىنشا امەرىكادا كەمىندە 500 مىڭ ادام وسى زا- مانغى قۇلدىقنىڭ نەمەسە زورلىقپەن ەڭبەككە ساۋدىڭ تاۋقىمەتىن تارتقان. جابىرلەنۇشلىەردىڭ اراسىندا سول ەلدىڭ ازاماتتارى دا، دۇنيە ُجۇزد- نىڭ دەرلىك ُارقاقيسى وڭىرىنەن كەلگەن شەتەل ازاماتتارى دا، ُمتپتى، ايەلدەر، بالالار جانە مۇگە- دەك جاندار سىياقتى ُلسىز توپتار دا بار ەكەن. امەرىكانىڭ بەلگىلى ُپىر قىمىستىسى وسى زامان- ەى قۇلدىق ُتۇزىمنىڭ امەرىكادا ُالى دە جايپاي ُومىر ُسۇرىپ وتىرعاندىمىن، ”ونىڭ تەك باسقا ُپىر جاڭا فورماعا اۋسىقاندىمىن“ قانداۋىرداي قاداپ اتاپ كورسەتتى.

ادام الپىساتارلىغىنىڭ كولەمدى كاسىپ سالا- سىنا سالىستىرعاندا، امەرىكانىڭ ادام الپىساتارلىغىنا سوققى بەرۇ قۇلىشىنىسى قۇمعا قۇبىغان سۇداي عانا. بىرلەسكىن مەملەكەتتەر ۇيمىنىڭ ەسىرتكى جانە قىلمىستىق ماسەلەلەر كەڭسەسىنىڭ يىپىل 2 -

ۇيرەنۇدىڭ قىزۇ ورلەۋىن كوتەرىپ، رۇچپەن جان دۇنيەنى نارلەندىردى

باس شۇجي شي جىنپىڭنىڭ ”1 - شىلدەددەڭى“ ما- ڭىزدى ُسوزىنىڭ رۇحىن ۇيرەنۇ، دايەكتىلەندىرۇ ۇڭت لەكسىا ۇيرمەسىن قۇردى ُارى پارتىيالىق، بۇ- قارالىق قىزمەت ەتەۋ ورتالىقتارى، اللس ارالىقتان تارىبەلەۋ پۇنىكتتەرى سىياقتى پارتيا مۇشەلەرىن تارىبە- لەۋ بازالارىنا سۇبەنىپ، لەكسىا سويلەۋ فورماسى، سۇجىياتىسۇ فورماسى، كورنىسى فورماسى سىياقتى كوپ ُتۇرلى فورمالار ارقىلى ۇڭكىتتەۋ، ۇڭت لەكسىا سويلەۋ قىمىلدارىن ورىستەتتى. پارتيا تارىجىن ۇيرەنۇ تارىبەيسى ورسىتەتلىگەننىن بەرى نۇرپان قالاسى 2316 رەت ارناۋلى تاقىرىپتا ۇڭت لەكسىا ورسىتە- تىپ، تىڭىدارمان سانى 43 مىڭنان استىام ادام - رەتكە جەتتى.

8 - ايدىڭ 19 - كۇنى تۇستەن كەيىن ُپىشان اۋدانى لوچۇن قالاشىغى مۇقام قىستاعىنىڭ تۇرعى- نى ۇمار سىمايىلدىڭ ۇيىنىڭ ُجۇزىم سورەسى استىندا ياس شۇجي شي جىنپىڭنىڭ ”1 - شىلدەدە- گى“ ماڭغزى ُسوزىنىڭ رۇحىن ۇيرەنۇ، دايەكتى- لەندىرۇ ۇڭت لەكسىياسى باستالدى. ۇڭت لەكسىا بارىسىندا، قىستاقنىڭ ُپىرىنىشى شۇجىيى زۇلفىحار راخمەن قاراپايم تۇسىنكتى تىلەپن كوپىشلىكتى پارتيانىڭ كۇرەس جاساۋ تارىجىن ەسكە الۇعا

ايدا جاريالاعان ‹‹دۇنيە جۇزىندەڭى ادام الپىساتار- لىغى جونىندەڭى بايانداما›› كورسەتىلۇنىشە، 2017 - جىلى 7 - ايدان 2018 - جىلى 6 - ايعا دەيىن، امەرىكانىڭ ُادىليا مېنىستىرلىڭى قازىرگە دەيىن ايقىندالغان نەمەسە اشلا قويماغان ادام الپى- ساتارلىغىنان جابىرلەنۇشلىەردىڭ 8913 ادامعا جەتە- تىندىگىن بايقاعان، سونمەن دەرلىكتەيى ُپىر مەز- گىلدە، امەرىكا مەملەكەتتىك كەڭەسى، ُادىليا مېنىستىرلىڭى جانە مەملەكەت تەرىپتورتيا حاۋىپسىز- دىك مېنىستىرلىڭى دەلو تۇرغىزىپ، تەكسەرگەن دەلو نەبارى 2183 بولپ، تەك 386 ادام عانا ايمپى- تالغان. امەرىكانىڭ بەلگىلى ُپىر اقپارات قۇرالى 2000 - جىلى ‹‹ادام الپىساتارلىغىنان جابىرلەنۇش- لەردى قورعاۋ تۇرالى زاڭ›› جاريالانغاننان كەيىن عانا، ادام الپىساتارلىغى امەرىكادا زاڭسىز ُمس - ارەكەت دەپ قارالغاندىمىن جانە فەدەراتسىيالىق قىلمىس قاتارىنا جاتقىزىلغاندىمىن اتاپ كورسەت- كەن. امەرىكانىڭ ‹‹بايلىق›› جۇرنالى ُءاپ باسىپ: ”ادام الپىساتارلىغى امەرىكادا تەك جۇقبالى اۋرۇ عانا مەمس، ُمتپىتى، ۇلكەن ساۋدا“ دەپ قداداپ ايتقان. امەرىكاداعى ادام الپىساتارلىغى كاسىپ سالاسى تىزبەگىنىڭ پايداسى قوماقتى بول- ەاندىقتان، ونىڭ ۇستىنە باقلاۋ - باسقارۇدىڭ جە- تەرسىزدىگىنىن، زاڭ شىعارۇدىڭ كەمەلسىز، زاڭ اتقارۇدىڭ قاتاڭ بولهاۋىنان، زاڭسىز لەمەلىمىتتەر مەن قاتىستى مۇددەلىك توپتار تاۋەلكەلگە باسۇدان تاپىنباي، ادام الپىساتارلىغى كاسىپ سالاسى امەردى- كادا ۇزاقاتن بەرى داۋرەن ُسۇرىپ كەلەدى.

ادام الپىساتارلىغى ماسەلىسى امەرىكانىڭ ۇوز باسندىغى ادامدىق ۇقىق ماسەلەسىنىڭ ُپىىر قىلاۋى عانا. سوڭغى جىلداردان بەرى، اسرەسە، نىدەت تۇلغاننان بەرى امەرىكادا ”اق ناسىلدىلەر بارىنىن جوعارى تۇرادى دەۋشلىكىنىڭ“ شاڭغى قايتا كوتەرىلىپ، از ناسىلدىلەر ۇرپاقتارى، تەڭىك- نەن قونىستاۋشىلار، بوسقىندار، كەلىمىسەكتەر ۇشراعان جۇپەلى كەمسىتۇ قۇبىلىسى ونان ساپىن اسقىنا ُتۇستى... ۇز باسنداعى ادام ۇقىغىنا قا- تىستى ماسقارا ەستەلىكتەر الدىندا، امەرىكا خالىق زارداپ شەكىپ جاتقان ماشاقتاتار مەن قىيىندىقتار ويناپ باسقا ەلدىڭ شكى سىسنە كىلگۇنە قانداي نەگىز بار؟ قاششا دەگىنمەن، باسقا بىرەۋدى جامان اتتى ەتۇ ارقىلى ۇزنىڭ جاقسى اتانا الپايد- سىڭ، وندايدا ۇوز وبراىنغا ۇوزىڭ باتتاستىرىپ كۇبە جاعا بەرگەننەن باسقا ەشتەڭە ونبەيتىنى انىق. انىغىندا، امەرىكا ۇوز - وزىنەن جاۋاپ الپ، ۇوز - وزىنە ُۇڭلىپ، ۇز باسنداعى ادام الپىسا- تارلىغى، زورلىقپەن ەڭبەككە سالۇ سىياقتى ادامدىق ۇقىق قىلمىستارىن شىنايى تۇزەتىپ، ەل شىندە ناسىلدىك ادىلەتتىلىك پەن تەڭىدىكتى شىنايى جۇ- زەگە اسىرىپ، امەرىكا خالىقن ‹‹حاۋىپسىزدىكتەن، گۇلدەنۇدەن جانە قۇندىلىقتان“ شىن مانىندە يىگە- لىكتەندىرۇى ُمتپىس ەدى.

(8) - ايدىڭ 20 - كۇنىڭى ‹‹خالىق گازەتىندە- دىدە›› باسىلغان

(باسى 1 - بەتتە)

ُپىر توپ ۇنيۇەرسال، مادەنىيەت - ساياحات ەرەكشەلىگىندەڭى باشقا رايوندارى دىركەس - تىركەس قۇرىلدى. ەلە قازاق اۋتونوميالى وپلىسى بىتىراڭغى جەكە ناۋبايىخانالاردى نان كاسىبى باقسا رايونىنا تارتىپپەن بىرىكتىرىپ ەنگىزىپ، جاساۋ تەحنولوگىياسى، تونارعا جابۇ ۋاقتى سىياقتىلاردى ُپىر تۇتاس تەحنىيكالىق ولشەمگە ُتۇسىرىپ، تەحنىيكالىق جەئەكشىلىكتى كۇشەيتتى، سونمەن بىرگە مادەنىيەت كورمەسى، تاۋار ساتۇ، ەلەكترون- دىق تۇعىر، سەيىلدەپ سەزىنۇ سىياقتى جاڭا كاسىپ كۇپىلەرىن بەلسەندىلىكپەن جەتىلدىرىپ، نان مادەنىيەت كورمەسى، ۇندىرۇ - ساتۇ، ساپا- خاتشىلاردىڭ سەزىنۇى ُپىر تۇلعالانغان نان كاسىپ سالاسى باقسىلارىن قالىپتاستىردى.

”كولەمدەنۇ دەگەنمىز بازاردى نىشان ەتۇ بارىسىنداعى كولەمدەنۇ. ُپىز ازىق - تۇلىك ونەر- كاسىبى زاڭدىلىغى بويىنشا نان ازىق - تۇلىك ونەركاسىبىن دامىتىپ، سەرۋەندىك نان ۇندىرۇ- دى قۇتاتىمىز. جەر - جەردە قۇرىلغان نان كاسى- بى باقسىلارىنا مەڭزەس، جەرگىلىكتى بازار قاجە- تىن قاناعاتاندىرۇمەن بىرگە، ُپىز سىرتقا بەتتەپ، شىنجياڭ سىرتىنداعى بازاردى اشۇعا ُتۇيىندى جە- تەكتەيمىز“ ، - دەدى دۇ چۇنىشڭ.

دامۇ ۇلگىسى كۇن ساپىن تولىستى

”شىنجياڭغا كومەكتەسۇشى ولكە، قالالاردىڭ تۇعىر سالىپ بەرۇى ارقىلى يىپىل بۇكىل ەلدەڭى 9 ولكە، قالادا ’قاشقار ُءامى‘ ەرەكشە اسى - سۇ تىزبەكتى دۇكەندەرىنەن 100نن قۇرۇدى جوسپار- لاپ وتىرمىز. قازىرگە دەيىن 49 سالىنىپ سىكە قوسىلدى، 31 سالىنۇ ۇستىىندە، 76سىن سالىۇ جوسپارىنا قول قويىلدى“ ، - دەدى 8 - ايدىڭ 23 - كۇنى قاشقار ايپاعى ونەركاسىپ جانە ىنفورماتىسيا- لاندىرۇ مەكەمەسىنىڭ باستىغى شيا شىدى.

قاشقار ايپاعىنىڭ شىنجياڭغا كومەكتەسۇشى ولكە، قالالارمەن ُوزارا قىپالداسىپ نان كاسىپ سالاسىن دامىتۇى رايونىمىزدىڭ نان كاسىپ سالاسىن دامىتۇ ۇلگىلىرىنىڭ ُپىرى. بىرنەشە جىلغى دامۇ ارقىلى رايونىمىز كاسىپ سالاسى باق- شاسىن قۇرۇ، سەلبەستىك كوپەراتىۋتەرى جەئەك- شى، سەرگە كاسپورنىدار باستاماشى بولۇ، كومەك قابىلداۋشى ورنىدار مەن شىنجياڭغا كومەكتەسۇشى ولكە، قالالاردىڭ ُوزارا قىپالداسۇى، الەۋمەتتىك ماركا + ەرەكشەلىككە يە ماركا، سىرتقى ساۋدا- نىڭ دەم بەرۇى سىياقتى نان كاسىپ سالاسىن دا- مىتۇدىڭ كوپ ُتۇرلى ۇلگىسىن نىزدەنىس جاساپ قالىپتاستىردى.

”بۇل ۇلگىلەر رايونىمىزدىڭ نان كاسىپ سا- لاسىنىڭ جوعارى ساپامەن دامۇىنا ۇنىمدى جول نۇسقادى“ ، - دەدى اۋتونوميالى رايوندىق ونەر- كاسىپ جانە ىنفورماتىسيالاندىرۇ مەڭگەرەمەسى تۇتىنۇ باسقارماسىنىڭ 2 - دارەجەلى تەكسەرۇ - زەرتتەنۇششى اكبار ابلەز.

كاسىپ سالالاندىرا دامىتۇ ۇلگىسى ارقىلى را- يونىمىز نان كاسىپ سالاسىن جەئەكشى ەتىپ، نان قالىبىن وڭدەۋ، ازىق - تۇلىكتى قوراپتاۋ، ازىق - تۇلىك تولقىتىرىشى، سونداي - اق مادەنىيەت جا- سامپازدىغى، بولشك ساتۇ، تىزبەكتى دۇكەندەر، قامبادا ساقتاۋ، جەتكىزۇ قىزمەت وتەۋى سىياقتى جوعارى، تومەنگى بۇىن كاسىپ سالاسىنىڭ داە- ۇىنا دەم بەرىپ، وسى زامانغى اۋىل شارۋاشلى- ەى، جابىدىق جاساۋ، مادەنىيەت، ساياحات، اسى - سۇ، ەلەكتروندىق ساۋدا، زات اينالىمى سىياقتى كاسىپ سالالارىمەن ساپكەسە دامۇىن قالىپتاستە- رىپ، 1 -، 2 -، 3 - كاسىپتەردىڭ توعىسا، ُوزارا قىپالداسۇىن تەزدەتتى.

اقسۇ ايپاغىن مىسال ەتسەك، بۇل ايپاق نان كاسىپ سالاسىنىڭ مادەنىيەتىن، ساياحاتپەن توعىس- ۇىن دلگەرلەتىپ، كاسىپ سالاسى توعىسقان ەرەكشە باقسا رايونىن قۇردى. اقسۇ نان كاسىپ باقساشى بىلتىر 11 - ايدا مەملەكەتتىك 3A دارەجەلى ساياحات كورنىسى ۇڭغرى بولپ ُساتتى قۇرىلدى.

قامداۋ تىزبەگىندە، نان كاسىپ سالاسى شىكىزات ۇندىرۇ بازاسى قۇرىلىسىن دا جەتەكتەپ، اۋىل شارۋاشلىغى كاسىپ سالاسى قۇرىلىسنىڭ رەت- تەلۋىن جەبەپ، جۇڭغەرى، قارا ُپىيداي، جۇمىرتقا، سىپىر ُسۇتى، كۇنجىت، كوكونىس مايبى، جاڭغاق، مەيىز، روزا گۇلى سىياقتى ەرەكشە اۋىل شارۋاشلىغى قوسىمشا ونمەدرىنىڭ ۇندىردىسىن، ساتىلۇىن جە- تەكتەدى، كاسىپ سالاسىنىڭ جان - جاقىتلى كوتە- رىمدىلىك قۇاتى كورنەكتى جوعارىلادى.

شونجى اۋدانى ُپىر مىلليون 350 مىڭ مۇلىق جاسىل ازىق - تۇلىك شىكىزاتىن (قارا ُپىيداي) ۇندىرۇ بازاسىن قۇرىپ، اي ساپىن نان سالۇعا ارناۋلى پايدالانلانتىن ۇننان 140 توننا قامداپ، اۋ- داننىڭ وڭىرلىك ەكونوميكاسىن دامىتۇداعى جاڭا

ارتۇ تۇيىنىنە اينالدى.

علمي زەرتتەۋ اكادەمىيالارىمەن، ورنىندار- جەن سەلبەسىپ جاڭا ۇنىم اشتى، ساقتاۋ مەرزىد- مىن ۇزارتتى، جاڭا جابدىقتاردى زەرتتەپ اشتى... قازىر رايونىمىزدىڭ نان كاسپورنىدارى علمى - تەحنىيكالىق ۇسىنىلمىدى كەڭجەيتىپ، تەحنىكادا قامال الۇدى جۇرگىزىپ، نان كاسپ سالاسىنا علمى - تەحنىكا قاناتىن جالعاپ، دامۇ ومىرشەڭدىد- گىنە اناعۇرلىم يە ەتتى.

بازار ارت - ارتىنان اشىلدى

”كاسىپ سالاسىنىڭ دامۇىندا بازار تامىمىن وزەكتى ۇستانمى ەتۇ كەرەك، بارىندە بازاردى ارقاۋ ەتكەندە عانا، تۇتاس كاسىپ سالاسى تىزبە- گىنىڭ اقساۋسىز، باياندى دامۇىىنا دەم بەرۇگە بولادى“ ، - دەدى دۇ چۇنىشڭ.

بازارعا ۇردىس اشۇ ۇشىن رايونىمىز نان ونمىدەرىن ولشەمدەندىرۇ مەن ماركالاندىرۇدى ۇزدىكىسىز ىلگەرلەتتى. ”ولشەمدەندىرۇدى ۇز- دىكىسىز ىلگەرلەتكەندە عانا، ار ُتۇرلى ساۋدا دۇكەندەرىنە، ەرەن بازارلارعا كىرۇگە بولادى؛ ال، ماركالاندىرۇ ۇنىمىنىڭ ايىڭلەنىپ تانىلۇ دارە- جەسىن ارتىتىرىپ، ۇنىمىنىڭ قوسىمشا قۇنىن جوعا- رىلاتادى“ ، - دەدى اكبار ابلەز.

سوڭغى جىلدارى رايونىمىزدىڭ جەر - جەرى نان شىكىزاتى، وڭدەۋ، ۇندىرۇ، ۇنىم ساپاسى، ازىق - تۇلىك تازالىغى، سەختاردى باسقارۇ سىياق- تىلاردا جەلەلس ولشەمدەردى جانە تەحنىيكالىق ارناعا ُتۇسىرۇدى دىركەس - تىركەس اقساۋسىز- داندىرىپ، كەمەلەندىدىرىپ، نان ازىق - تۇلىك حاۋىپسىزدىڭى جەرگىلىكتى ولشەمدەرىن، ساۋدادا سىستەتىلەتىن ەلەكتىرلى توناردىڭ حاۋىپسىزدىڭى ولشەمىن جاساپ، تاراتىپ، ولشەمدەندىرۇ ارقىلى نان كاسىبى سالاسىنىڭ جوعارى ساپامەن دامۇىنا كۇش قوستى.

اكبار ابلەز بىلاي دەپ تانىستىردى: اۋتو- نوميالى رايون ناندى تۇرگە ايرىرۇعا، نان شىكىزتا- تىنا ُپىر تۇتاس قويىلاتىن تالاپتار، نان كاسىپ سالاسىنىڭ تۇتاس بارىستاغى ساپا حاۋىپسىزدىگىن باسقارۇ، نان وندىرتىن كاسپورنىداردى جۇپەلى باسقارۇ، نان جاساۋ قالىبىنا ُپىر تۇتاس قويىلاتىن تالاپتار سىياقتى 5 تۇردەڭى جەرگىلىكتى ولشەم- دەردى جاساۋدا.

قازىر شىنجياڭ نانى ماركالانا دامۇ جاڭا كە- زەڭىننە ۇوتتى. قاشقار ُءامى، حوتان نانى، بايىن- ەولين وبلىسى نانى، ەلە نانى، سانجى نانى، تاربا- عاناي حوش ُمىستى نانى، تۇرپان نانى، بۇرۇتالا نانى سىياقتى ايپاق - وبلىس، قالالاردىڭ الەۋمەت- تىك ماركالارى بىرتىندەپ قالىپتاستى؛ ابلاناننى، جياڭشىياۋناڭ، ياشىيناڭ، نان پاتاشاسى، مەيىۋي حوش ُمىستى نانى، اپەندى نانى سىياقتى ماركالار- دىڭ دىڭ قىپال كۇشى ۇزدىكىسىز ارتۇدا؛ كۇچار ۇلكەن ناننى، كەلپىن جۇقا نانى اۋتونوميالى رايوندىق بەيىزاتتىق مادەنىيەت مۇرالارى رەتىندە قورعاۋ تە- زىمدىگىنگە ەنگىزىلدى.

8 - ايدىڭ 21 - كۇنى ُتىلشى ۇرمىجى نان مادەنىيەت كاسىپ باقساشى جياڭشىياۋناڭ ماركالىق دۇكەنىنىن جۇڭغەرى ماي توقاشى، قارقۇمىق ماي توقاشى، ُسۇت نان، بۇردىش قوسىلغان نان سىياقتى ار ُتۇرلى نان ونىمىدەرىنىڭ ُساندى قوراپىتالىپ سامسىپ تۇرعانىن كوردى. قازىر ُتۇرلى بازار تۇلعا- لارى نازاردى تۇتىنۇشىلاردىڭ قاجەتتەنە بۇرىپ، ەرەكشەلەنگەن، كوپ نەگىزدى تۇردە ونىمدەر اشۇعا تابان تىرەدى، رايونىمىزدا بازارعا شىعارىل- ەان نان ونىمدەرى 300 تۇردەن اسىپ، ُءاستۇر- لى نەگىزگى تاغام، جەڭىل تاغامدىق ازىق - تۇلىك، ساياحاتتىق ازىق - تۇلىك، زاماناۋي ازىق - تۇلىك قاتارلى ونىمدەر جۇپەسىن قالىپتاستىردى.

ۋاڭ شياۋچىڭ بىلاي دەپ ۇسىنىس جاسا- دى: شىنجياڭنىڭ نان كاسىپتەرىن اشۇ بازارى ”تۇ- تىنۇشعا شەكىمىز جاقىنداۋ“ پرىنسىپىنە تاباندى بولپ، ەكى جامەن دا مىقتى يىگەرۇگە تاباندى بولپ، ُپىر جامەنان، تىزبەكتى دۇكەندەر اشپ، نان + سامسا + اق شاي قاتارلى ۇلگىدە شىنجياڭ تەز تاغامجاين جالبە- لاستىرىپ، تىزبەكتى، تەز تاغامجاي ۇلگىسىندە دامۇ جو- لمىەن ُجۇرۇ كەرەك؛ ەندى ُپىر جامەنان، ازىق - تۇلىك ونەركاسىبىن دامىتىپ، ُتۇرلى جەڭىل تا- عامدىق نان ُتۇرىن اشۇ كەرەك.

دۇ چۇنىشڭ بىلاي دەپ تانىستىردى: قازىر رايونىمىز بازار اشۇ جوباسىن جاساۋدا، جارىناسى بازارعا سالىنغان 2 — 3 سەرىكتەستىكتى جەتىلدى- رىپ، نان كاسپورنىدارنىڭ شىنجياڭنىڭ سىرتىندا- عى قالالارعا بارىپ تىزبەكتى دۇكەندەر اشۇىن قولداۋدا، سونداي - اق ناننىڭ ساتىلىمى ارقىلى شىنجياڭنىڭ ەرەكشە ُءامىدى تاغامدارنىڭ جانە شىنجياڭ ەرەكشە اۋىل شارۋاشلىغى ونىمدەرىنىڭ ساتىلۇىنا دەم بەرۇدە.